

The Jean Hailes *Foundation* for women's health

Hormonalna terapija

Šta je hormonalna terapija?

Hormonalna terapija (HT) ili hormonalna dodatna terapija (HRT) je lijek koji je napravljen od kombinacije ženskih hormona estrogena i progesterona, a ponekad i muškog hormona testosterona.

Ta terapija može biti prepisana radi smanjenja simptoma vezanih za opadanje nivoa hormona – pogotovo estrogena – za vrijeme klimakterija, kao što su valunzi, suha vagina, inkontinencija izazvana stresom, nesanica i promjene raspoloženja. HT može spriječiti i lomove kostiju kod žena koje imaju osteoporozu, ako ne podnose druge vrste terapija.

Estrogen se sam propisuje ženama koje su izvadile maternicu. Ženama koje još uvijek imaju maternicu, sam estrogen može izazvati pretjerani rad kod ćelija koje su u oblozi maternice, što dovodi do većeg rizika od endometrijalnog raka. Taj rizik se smanjuje davanjem progesterona uz estrogen. Progesteron je poznat pod imenom 'progestin' ili 'progestogen' i prepisuje se u obliku tablete ili flastera.

Estrogen može biti prepisan u obliku tablete, flastera, gela, implanta, injekcije, kreme ili čepića (supozitorija). Doze i način davanja lijekova zavisi od individualnih potreba i može doći do promjena dok se ne nađe idealna metoda i doza. Pitajte doktora za savjet i nadzor.

Kakve su moguće nuspojave od hormonalne terapije?

Neke žene mogu imati:

- mučninu
- osjećaj nadimanja
- povećanje dojki i neugodan osjećaj
- krvarenje između menstruacija
- debljanje
- povećanje opasnosti od grušanja krvi
- malopovećanje rizika od srčanih oboljenja i moždanog udara (kod žena koje su u predklimakteriju ili u klimakteriju).

Šta podrazumijevamo pod 'kratkotrajna' i 'dugotrajna' hormonalna terapija?

Kratkotrajna hormonalna terapija je hormonalna terapija koja se obično uzima jednu do pet godina. Dugotrajna hormonalna terapija se daje najmanje pet godina. Kod većine žena simptomi nestaju u roku od pet godina od početka klimakterija, tako da je obično potrebna samo kratkotrajna hormonalna terapija.

The Jean Hailes Foundation for Women's Health

Education Unit
PO Box 1108, Clayton South,
Victoria, Australia 3169
173 Carinish Road, Clayton,
Victoria, Australia 3168

ACN 092 915 618

tel (03) 9562 6771
toll-free 1800 151 441
fax (03) 9548 9120
email education@jeanhailes.org.au
web www.jeanhailes.org.au

Hormonalna terapija

Da li sam u većoj opasnosti da dobijem rak ako uzimam hormonalnu terapiju?

Neke studije, koje se bave ispitivanjem da li je dugoročna hormonalna terapija povezana s povećanjem rizika od raka dojke pokazuju malo povećanje rizika, dok druge pokazuje da nema nikakvog rizika. Odluka o hormonalnoj terapiji je individualna i treba biti donesena nakon što žena, u razgovoru s doktorom, dobije sve informacije o rizicima, koristima, potrebama i odgovore na ono što nju brine.

Redovno pregledavajte dojke i idite na papa test svake dvije godine. Ako imate preko 50 godina, obavezno idite na mamografiju svake dvije godine (BreastScreen pruža besplatne usluge – telefon 132 050).

Kada se ne preporučuje hormonalna terapija?

Uglavnom ako žena ima:

- problema s rakom dojke od ranije
- endometrijalni rak
- neobjašnjivo vaginalno krvarenje
- problema s gružanjem krvi
- ugruške krvi u venama
- veći rizik od srčanih bolesti i moždanog udara, uključujući i probleme sa šećerom u krvi.

Međutim, čak i ako se radi o nekom od navedenih problema, hormonalna terapija može biti korisna nekim ženama ako se dobro razumiju rizici i koristi od nje. Kod žena koje imaju oboljenje jetre, migrenu, epilepsiju, šećernu bolest, oboljenje žući, miome, endometriozu i visoki pritisak, mora se dobro ispitati stanje prije nego što im se prepiše hormonalna terapija.

Šta ću pitati doktora?

Prije početka hormonalne terapije, pitajte doktora kakve vam se nude mogućnosti i koji su rizici i koristi. Kad vam hormonalna terapija bude prepisana, treba ponovo otići kod doktora nakon par mjeseci, i redovno ići na kontrolu svake godine.

Kome može koristiti terapija testosteronom?

Žene koje su izgubile libido (nagon za seks) i koje imaju osjećaj umora, mogu imati koristi od terapije testosteronom, ako ti simptomi nisu vezani za fiziološke faktore i probleme u vezi ili braku. Testosteron se može uzeti kao mogućnost terapije kod mladih žena koje imaju prerani klimaks ili nakon operacije odstranjivanja jajnika kod mladih žena.

Testosteron se daje kao implant, injekcija ili krema i obično se prepisuje na kraće vrijeme. Može se davati sam ili u kombinaciji s estrogenom i progestogenom, ali Therapeutic Goods Administration (TGA) još uvijek nije dao odobrenje za terapiju testosteronom za žene.

Gdje mogu dobiti više informacija?

www.jeanhailes.org.au
www.healthinsite.gov.au – HealthInsite
(02) 6289 8488